

Veikko Saksi / 08.12.08

VENÄJÄ KRIISISSÄ – VALLAN VERTIKAALI VIE TUHOON

Venäjän nykytila – syvä kriisi

VENÄJÄ ON LÄHES KAIKILLA yhteiskunnan ja talouden sektoreilla kriisissä, mikä eskaloitumista tehostaa globaali kriisi. Venäjä kriisissä –kirjassa arvioidaan, että Venäjä romahtaa syvälle ja se on vaarassa hajota. Kirjan tiedot perustuvat noin vuoden ajalta venäläisistä uutisartikkeleista tehtyyn analyysiin, synteisiin ja tulevaisuuden skenaarioon.

Romahduksen merkkejä on paljon. Vuonna 2009 venäläisten pankkien ja yritysten pitäisi maksaa ulkomaille korkoja ja lyhennyksiä 500 mrd. dollaria. Suuret pankit saavat valtion tukea, muut joutuvat konkurssiin. Suuryhtiöt Gazpromista alkaen tarvitsevat tukea. Teollisuuden uusinvestointitarve lieenee 2 000 mrd. dollaria. Inflaatio on kova. Työttömyys nousee rajusti. Rahastot ovat sulaneet. Osakekurssit ovat menossa syvälle. Ei-toimeentulevia on yli 40 miljoonaa. Kasvusta on hyötynyt 10 %, 90 % ei ole. Kasvuprosentit harhaanjohtavia. Kotimarkkinat ovat kuopassa. Korruptio on suurempi kuin koskaan.

Romahduksen estämiseksi suunnitellaan erilaisia, osittain utopistisia ja kosmeettisia, toimenpiteitä. Uskotaan, että Vladimir Putin siirtyy presidentiksi ja pelastaa federaation.

Onko romahduksen estäminen mahdollista? Asiaa voidaan tarkastella kolmen keskeisen muuttujaryhmän näkökulmasta: johtaminen, rakenne ja luottamus.

Venäjä kriisissä –kirjan väite on se, että kriisi on syvimmiltään johtamisongelma. Johdon kyvyttömyydestä ovat seurausta väärät rakenteet ja luottamuksen heikkeneminen. Venäjä on syvässä johtamisen haaksirikossa ja siksi lähes toivottomassa kriisissä.

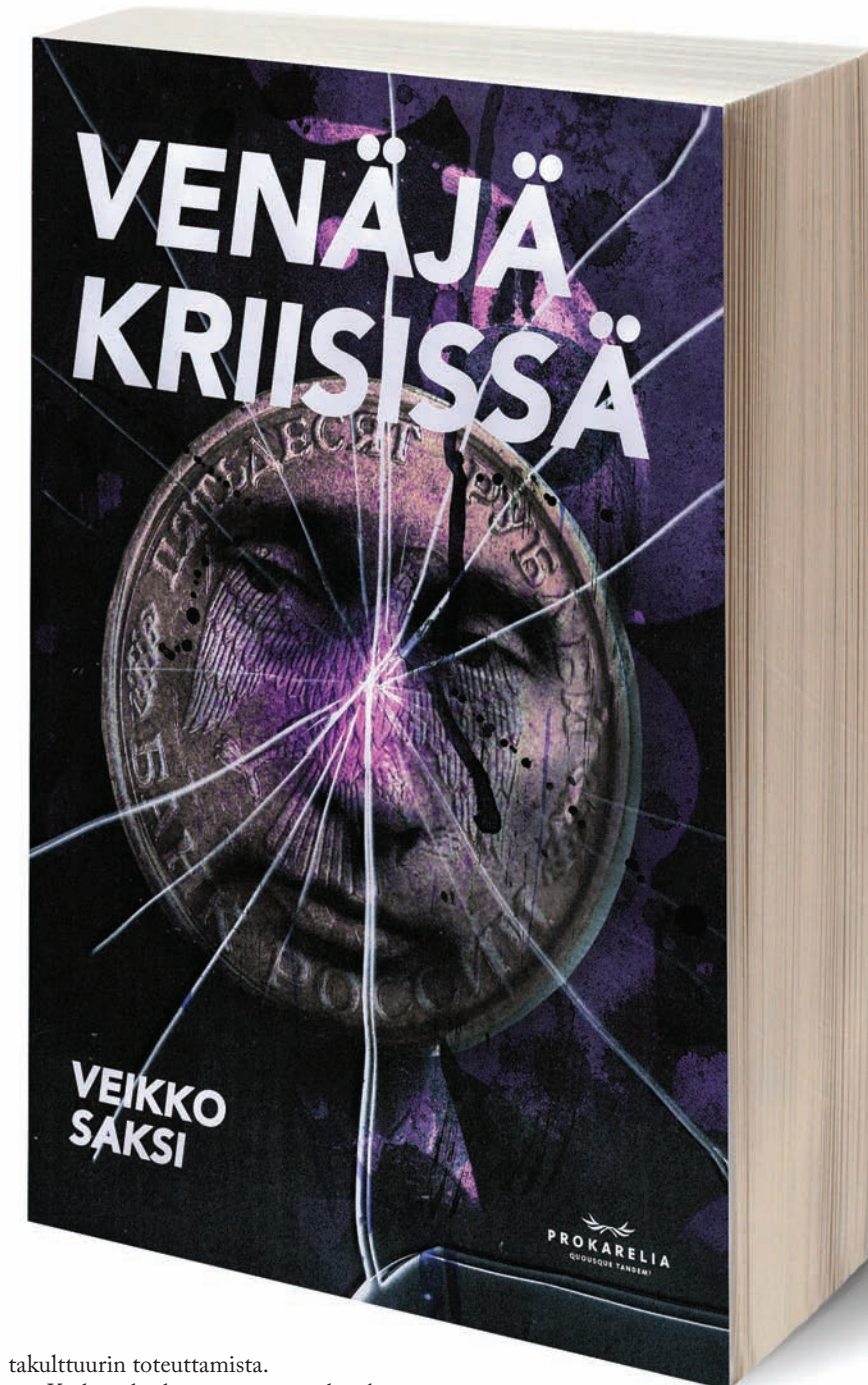
Johtaminen – keskitetty silovikihallinto

Venäjä kriisissä –kirjan kansikuvassa on paljon syvää symboliikkaa. Kaikki tiet vievät Kremliin, mitä kuvaa kaksipäinen kotka. Kaiken toiminnan keskipiste on Putin silovikien eli vakoojien klaanin avulla, mikä näkyy oikeassa alakulmassa olevana ainoana horisontaalisena tukiviivana.

Yhteen pisteeseen keskittyvät valkoiset viivat kuvaavat vallan vertikaalia. Kaikki valtionhallinto keskittyy yhteen päättäjään. Valtiota ja yrityksiä johdetaan vakoojien toimesta.

Johtamisen ideologia on kristallinkirkas ja hämärä samanaikaisesti. Vallan vertikaali –ideologia on vahva. Harjoitettu demokratia tai suvereeni demokratia ovat hämääviä käsitteitä. Vapaus on valhetta ja tarkoitettu vain korkeimmalle tasolle. Kansallinen messianismi kulminoituu Putiniin, jota kirkko tukee.

Siloviki (KGB:n, FSB:n tai muun turvallisuuspalvelun jäsen) kaiken johtajana merkitsee manipulaatiota, propagandaa yhden televisioverkon kautta, huomion kiinnittämistä vallan näyttöön ja käyttöön, väkival-

takulttuurin toteuttamista.

Kaiken keskipisteenä on yksi hämähäkki, joka ei ymmärrä kestäväen verkon rakentamista tai sellainen ei palvele hänen ja taustaklaanin etuja. Silovikin ajattelutapa ei ole liikkeenjohtajan tai valtionjohtajan ajattelua.

Johtamisen ja vallan tasapaino ylläpidetään kaiken kattavan korruption avulla. Kansallisvarallisuutta varastetaan enemmän kuin koskaan ennen, jotta vallan tasapaino säilyisi. Kun varat loppuvat, loppuu tasapaino ja klaanisodan siemenet itävät sängen nopeasti.

Rakenne – keskitetty valvontakoneisto

Valtionhallinnon ja yritystoiminnan rakenne on seurausta johtamisesta vallan vertikaalin avulla. Kirja kuvaa tämän siten, että horisontaaliset sidelangat puuttuvat tästä verkosta täysin. Sellainen verkko ei voi kestää. Se on suojaaton.

Hallituksessa päättää politbyroo, jota kutsutaan presidiumiksi. Turvallisuusneuvostosta luodaan presidentin johtamaa vallankäytön rajatonta apuvälinettä omine lainsäädäntöoikeuksineen. Putinin tukijat hallitsevat neuvostoa.

Noin 80 % hallinnon avainpaikoista on täytetty luotettavilla silovikeilla, ei välttämättä parhailla asiantuntijoilla. Valvonta kaikilla tasoilla toimii.

Kaikki merkittävä yritystoiminta keski-

ruption läpitukennevuus ei lisää luottamusta. Valtionjohdon toimenpiteet murentavat luottamusta.

Kansa kärsii ja kestää, ja ihailee tai ”ihailee” suurta johtajaa, joka pelastaa maan. Vallankäytön oikeutus on hämärään uhkaan rakennettu ja äidinmaidossa meemeihin imetty pelko.

Federaation pelastaminen romahdukselta edellyttäisi osaavaa johtoa, syvää luottamusta johtoon ja toimenpiteisiin – ja oikeita toimenpiteitä. Maan pelastajaksi ollaan kutsumassa sama mies, joka on ajanut osan valtiosta valvontaan, hurjaan nousuun ja uhoon ja koko maan tuhoon.

Tulevaisuus – löytyykö luottamus ja win-win?

Miltä pohjalta ihmiset voisivat asettaa luottamuksensa juuri siihen henkilöön, joka on valheelliselle pohjalle rakentanut korruptioon perustuvan verkon, josta puuttuvat horisontaaliset sidelangat? Sitä pohjaa ei ole. On vain luotu kuvitelma messiaanista, kaiken hallitsevasta suuresta johtajasta.

Jos Putin siirtyy pelastaja-presidentiksi, vallankäyttö kiristyy, valvonta lisääntyy, korruptio lisääntyy, maan neuvostoluonne lisääntyy. Silovikin ajatusmaailmaan kuuluu väkivaltakulttuurin hyväksikäyttäminen ja alistaminen. Perusideologia ei muutu.

Se merkitsee Venäjälle varmaa tuhoa ja hajoamista. Venäjän kansalle se merkitsee nälänhätää, kylmyyttä ja puutteen lisääntymistä. Lisää kärsimyksiä. Johtavien klaanien välistä veristä sotaa. Kun klaanien voimavarat on kulutettu, voi ilmestyä kolmas klaani, joka ottaa vallan ostettujen väkivaltapalvelujen avulla.

Naapurivaltioille se merkitsee uhkaavan aggression heikkenemistä ja syvää helppotuksen huokausta. Kunnes Venäjä taas alkaa nousta ja etsiä kadotettua suuruuttaan. Mikään ei välttämättä muutu. Venäjän tulevaisuus näyttää kulkevan rataa: tuho, väkivaltaan perustuva vallan ottaminen, nousu, uho ja uusi tuho.

Kun Venäjä ajaa itsensä syvälle kriisiin, on lännen velvollisuus auttaa, mutta ei yhtä sinisilmäisesti kuin aikaisemmin. Venäjän tulee Saksan lailla käydä väkivaltahistoriansa läpi ja sen on tehtävä aito tili teoistaan sekä korjattava tekemänsä vääryydet, kuten palautettava Setomaa ja Karjala.

Luottamus voi palautua vain luottamuksen rikkojan tekemien aitojen luottamusta herättävien töitten kautta. Sen jälkeen on inhimillisesti mahdollista ryhtyä yhdessä, win-win –pohjalta, rakentamaan tulevaisutta. Win-win on voimakas katalyytti positiiviseen tulokseen. Mutta ilman Venäjän uhon ja aggression romahdusta ja aitoa itsetilitystä Venäjällä ei ole positiivista tulevaisuutta.

tetään silovikien johtamien ja valvomien holding-yhtiöiden alle. Se yksinkertaistaa korruptiorahojen keräämistä. Se mahdollistaisi resurssien tehokkaan allokoinnin, jos johto ja tavoitteet olisivat aitoja asian- tuntijatoimintoja.

Valvonta ja rahankeräys ulotetaan satojen tuhansien silovikien avulla pieniin ja keskiuuriin yrityksiin.

Johtamistavan ja -rakenteen vuoksi teollisen tai yhteiskunnallisen infrastruktuurin rakentaminen ei kiinnosta. Eihän se tuota välittömästi korruptiorahaa ja vaatii vaivannäköä. Eivät myöskään Moskovan, Pietarin ja muutaman teollisuuskeskuksen ulkopuoliset alueet kiinnosta, koska ne eivät tuo rahaa tasapainon ylläpitämiseen.

Luottamus – kadotettu voimavara

Venäjä on ideologialtaan ja rakenteeltaan edelleen punaisen hämärän maa. Historia väännetään. Massamurhasysteemin rakentanut Stalin nostetaan kunniaan, jopa ikoniksi kirkossa. Ihannoidaan maailman tuhoisinta totalitarismia, yli 100 miljoonan oman kansalaisen tuhoajaa.

Luottamuksen puute on seurausta johtamisen ideologiasta, rakenteista ja valheen ylläpidosta. Väkivallan kulttuuri ja uho eivät lisää luottamusta. Kaiken kattavan kor-